

Eln. 106/1976

Morai

Elnök

76. XII. 27-i elnöki ülésen
útnaplóba. J. J.T a s n á d i Emil Elvtársnak,
az Országos Találmányi Hivatal Elnöke.

H. B.

B u d a p e s t .

Kedves Tasnádi Elvtárs!

1. Az Országos Találmányi Hivatal munkájáról szóló - az MSZMP KB Gazdaságpolitikai Osztálya részére készített - "Jelentés" napokban lefolytatott megtárgyalása során, a Hivatal felvette, hogy a kutatási-fejlesztési munka hatékonyabbá tételében egyrészt célszerű lenne az OTH birtokában levő információk jobb felhasználását biztosítani, másrészt a szabadalmi információ szolgáltatást magát is tovább fejleszteni. Abból a célból, hogy az e téren fennálló helyzetről, lehetőségekről és fejlesztési elképzelésekről teljesebb képet kaphassunk, kérem szives tájékoztatását a következőkről:

1. Jelenleg milyen információs szolgáltatásokat teljesítenek rendszeresen és milyen egyéb eseti igények kielégítésére vannak felkészülve;
2. Az információs szolgáltatásaik és lehetőségeik jelenlegi igénybevétele milyen mértékű, kik a rendszeres igénybevevők, igényeltek-e a Hivataltól információkat az országos szintű és tárcaszintű kutatási-fejlesztési célprogramokhoz, igényeltek-e egyes szakterületeken világszínvonal-értékeléseket szabadalmak alapján stb./

3. Információs szolgáltatásaik fejlesztésére vonatkozóan mi szerepel a jelenlegi ötéves, illetve távlati tervükben?
4. Véleményük szerint az előbbi pontban foglaltakon túl, a kutató-fejlesztő-termelő tevékenység hatékonyságának növelése érdekében a szakmai információs tevékenység terén milyen fejlesztés megvalósítása volna célszerű.

Kérem, hogy a fentiek során térjenek ki a KGST országok szabadalmi információs együttműködésében /vagy egyéb - ezzel rokon-nemzetközi szakmai információs együttműködésben/ való részvételük helyzetére és ezzel kapcsolatos esetleges javaslataikra is.

B u d a p e s t , 1976. december 13.

Elvtársi üdvözlettel:

/Dr. Papp László/

**Az OTH birtokában lévő iparjogvédelmi információs
források és azok hasznosítása**

I.

Az OTH birtokában levő iparjogvédelmi információs források a következők:

1. Szabadalmi leírások

Az OTH-hoz csereegyezmények keretében rendszeresen érkeznek 21 országból az engedélyezett szabadalmak kinyomtatott leírásai. Ezek száma jelenleg 9,5 millió. Ebből 3,2 millió leírás mikrofilmen áll rendelkezésre. Az évi szaporulat mintegy 350 ezer leírás.

2. Folyamatban levő szabadalmi bejelentések

Az OTH szabadalomengedélyezési eljárása keretében jelenleg 7500 találmányi bejelentés intézése van folyamatban, ezeknek kb. 60%-a külföldi, főleg tőkés országokból származó bejelentés.

3. Szabadalmi /védjegy, ipari minta/ közlönyök

Jelenleg 24 országból érkeznek, a hetente, kéthetente, havonta megjelenő szabadalmi közlönyök. Ezek igen friss tájékoztató anyagot tartalmaznak az engedélyezett szabadalmakról /ipari mintaoltalmakról, bejegyzett védjegyekről/ olyan időpontban, amikor pl. a kinyomtatott szabadalmi leírások még nem hozzáférhetők /3-12 hónapos fáziselőny!/

4. Név- és Tárgymutatók

A szabadalmi közlönyök cseréjében együttműködő országokból érkeznek ezek a kiadványok, amelyek tájékoztatást adnak, hogy adott évben

- egyes cégek milyen tárgyú találmányokra nyertek szabadalmat /névmutató rész/

- milyen témakörökben, kiknek, milyen tárgyú szabadalmakat engedélyeztek /tárgymutató rész/

5. Folyamatos gépi adatszolgáltatás az engedélyezett szabadalmakról /szerzői tanúsítványokról/

1976. május 1-től havonta, folyamatosan érkeznek hozzánk 27 országban engedélyezett szabadalmak bibliográfiai adatait tartalmazó mágnesszalagok, a bécsi INPADOC cég feldolgozásában, a SZU Találmányi Hivatala mellett szervezett ASzBA szolgálattal a /NSzIR, Nemzetközi Információs rendszer egyik alrendszere/ kötött megállapodás alapján.

Ezekből az adatokból megállapodás alapján a KGTMTI készült fel a gépi adatfeldolgozásra.

6. Védjegy és ipari minta dokumentumok

Az OTH birtokában jelenleg 250 ezer védjegydokumentum van, amely 3500 hazai védjegydokumentumot kivéve, külföldi cégek védjegyeiről ad tájékoztatást.

Az ipari mintákra vonatkozó dokumentumok száma 1500, ezek 10 százaléka külföldi.

7. A szabadalom-, védjegy-, ipari mintaoltalom engedélyezése során összegyűlt tapasztalatok

A Hivatal hatósági munkája /szabadalom, ipari mintaoltalom engedélyezés, védjegy bejegyzés/ során

- a szabadalmi ügyintézők évente és átlagosan 84 ügyben hoznak érdemi döntést. E döntésekhez széleskörű feltáró munkát /ujdonságvizsgálat/ végeznek a szabadalmi leírásokból, egyéb irodalmi dokumentumokból. Így egy-egy szabadalmi ügyintézőnél igen bő ismeretanyag gyűlik össze adott témakörökben a technika jelenlegi állásáról. /Az egyes ügyekben készített összefoglaló értékelések a technika állásáról a házi könyvtárunkban vannak hozzáférhető módon tárolva./
- a védjegy bejegyzéseket, ipari mintaoltalom engedélyezéseket végző ügyintézők munkájuk során szintén igen nagy vizsgálati anyag, ismeret gyűlik össze.

8. A vállalati, ágazati, országos iparjogvédelmi munka elemző vizsgálatait során szerzett tapasztalatok

A Hivatal az ujtó és feltaláló tevékenység országos elvi irányító munkája keretében, kis hányadában a Tárcákkal közösen, döntően önállóan végez, évente mintegy 200-250 vállalatnál /ipar, mezőgazdasági szövetkezetnél, kutatóintézeteknél/ előre kidolgozott tematika alapján, elemző vizsgálatokat az iparjogvédelmi munka különböző kategóriáiban.

E munkáról egyedi és összefoglaló értékelő jelentések készülnek.

II.

Az OTH birtokában lévő iparjogvédelmi információs források felhasználásának jelentősége, lehetőségei

Az I. fejezetben felsorolt iparjogvédelmi információs források legjelentősebb részét a szabadalmak, használati minták és ipari minták képezik. Ezek mint jogvédelemben részre-
sitett szellemi alkotások általában tükrözik a technikai világszintet, a legújabb műszaki eredményeket - vagyis műszaki újdonságokat tartalmaznak. Ennél fogva kiválóan alkalmasak a műszaki világszínvonal tanulmányozására, ill. megismerésére, a fejlődés tendenciáinak figyelemmel kísérésére. Áttekintést adhatnak az egyes szakterületek fejlesztésének hullámzásáról, a súlypontok eltolódásáról, kiugró fejlesztési szakterületek megjelenéséről, a fejlesztés mértékéről, a műszaki élet strukturális változásairól.

Az iparjogvédelmi dokumentáció fenti értelmű vizsgálata a népgazdaság irányító szervei számára hasznosak az országos és tárcaszintű fejlesztési programok megvalósításához. Az irányító szervek, az információk birtokában hatást gyakorolhatnak a ténylegesen kutatással és fejlesztéssel foglalkozó intézmények feladatainak megvalósítására. Az intézmények az elvi utmutatás alapján törekedhetnek a konkrét megoldások alapulvételére, felhasználására, továbbfejlesztésére, ill. elért eredményeik korszerűsítésére.

A vállalatok, üzemek stb. így a legfejlettebb kutatási-fejlesztési eredményeket vehetik át, alkalmazhatják a legkorszerűbb technikát a termelésben. A gyártmányszerkezet megváltoztatásában szerepe van a vállalatok, üzemek stb. fejlesztési részlegeinek. Ezek a kutatói-fejlesztési

eredmények átvételével ill. egy-egy konkrét megoldás /pl. új, szabadalmazott találmány/ megismerésével, ill. annak megvalósításával a meguk elé tűzött célokat elérhetik és a korszerűbb termék forgalmazásával /hazai és külföldi piacokon egyaránt/ a népgazdasági és vállalati eredményeket növelhetik.

Az iparjogvédelmi információk a szellemi termékek értékesítését ill. megvételét is segítik. A népgazdasági szervek egyrészt a hazai szellemi termékek ismeretében, ill. azok licencladásával jelentős eredményeket érhetnek el, másrészt a licenovásiárlások lebonyolítása előtt tájékozódhatnak a legkorszerűbb megoldásokról, ill. mérlegelhetik, hogy érdemes-e külföldi licencet átvenni, amikor esetleg hazai szabadalom felhasználása is megoldja a feladatot.

A kutatási, fejlesztési célok kitűzése előtt, a kutató-fejlesztő munka sikeres befejezése után, de legkésőbb a termék külföldi piacra történő kijuttatása előtt célszerű megvizsgálni, hogy a termékben testet öltött műszaki megoldások nem sértik-e a piac országában harmadik /jogi vagy természetes/ személy kizárólagos jogait. Ezt a termékkel azonos tárgykörben, a szabadalmi leírások gondos tanulmányozásával lehet egészen nagy biztonsággal megállapítani /szabadalom tisztaság vizsgálat/.

A nagyszámu és még folyamatban lévő - főleg külföldi - találmányi bejelentések tárgykörei igen jó tájékozódást adnak arról, hogy

- a külföldi piacokon konkurens tőkés cégek - termékeiben még nem látható, de várható - fejlesztési irányai mit mutatnak,

- milyen blokkolási tendenciák mutatkoznak meg a külföldi konkurens cégek részéről a hazai iparfejlesztéssel szemben /műszaki területek "lefoglalása"/.

A hatósági, főleg a szabadalomengedélyezési munkát végző szakembereknek - a technikai szintre vonatkozó - ismeretei igen eredményesen felhasználhatók szűkebb vagy tágabb műszaki területekre vonatkozó fejlesztési koncepciók kidolgozásánál.

A vállalati, ágazati iparjogvédelmi munka végzése, az újító, feltaláló tevékenységet közvetlenül vagy közvetve érintő jogszabályok, közgazdasági szabályozók gyakorlati hatásának elemző vizsgálatai során feltárt tapasztalatok felhasználása jól értékesíthető

- a Tárca szintű elvi irányító munkában,
- az egyéni és csoportérdekeket jól szolgáló közgazdasági szabályozók kialakításában,
- a hatékony műszaki fejlesztésre, azok eredményeinek felhasználására irányuló ösztönzők kidolgozásában, a meglévők továbbfejlesztésében,
- a szocialista és tőkés piacokon szükséges aktív licenccsapolitika kialakításában,
- hatékony iparjogvédelmi nemzetközi együttműködési megállapodások kidolgozásában, a KGST-n belül, de tőkés vonatkozásban is.

Az iparjogvédelmi munka területén - főleg a fejlett tőkés, valamint a fejlődő országok vonatkozásában - kialakuló, vagy már kialakult integrációs törekvések elemzése, az ebből lemerült tapasztalatok, következtetések hatékonyan segíthetik nemcsak hazánk, de az összes KGST államok iparjogvédelmi politikájának formálását is.

III.

Az OTH jelenlegi iparjogvédelmi információs szolgáltatásai

1. Szabadalmi témafigyelés

Az információt igénylő vállalat, intézet számára az OTH 12 ország szabadalmi közlönyeit figyelve, meghatározott témakörben szelektív információt ad az engedélyezett szabadalmakról. Ezt az információt az igénylők olyan időpontban kapják meg, amikor még az engedélyezett szabadalom nyomtatott leírása a Szabadalmi Tárállományába még nem érkezett be, így az információ céljára még nem áll rendelkezésre.

Jelenleg évente 120-130 vállalat, kutatóintézet számára végez az OTH szabadalmi témafigyelést 4300 témakörben. Az igénylők közül kiemelkedik a Távközlési Kutatóintézet, amely pl. 1976-ban egyedül 168 témakörben igényelt folyamatos szabadalmi információt.

2. Információ a szabadalmazott megoldásokról

A témafigyelő szolgáltatással ellentétben ez a szolgáltatás nem a folyamatosan megjelent szabadalmakat, hanem - az igénylő kívánsága szerint - 10-20 évre visszamenően:

- meghatározott tárgykörben, vagy
- meghatározott cég /vállalat, intézet stb./ számára

engedélyezett összes szabadalmakat feltárja és bocsátja rendelkezésre.

Ez az információ jól felhasználható tájékoztatást ad arra, hogy

- meghatározott tárgykörben milyen jelentős műszaki megoldások kerültek kidolgozásra,
- egyes cégek - a részükre engedélyezett szabadalmak ismeretében - milyen irányban fejlesztenek
- a vállalat által előállítandó és forgalmazni szándékolt termék szabadalomjogilag "tiszt"-e.

Az egyik információ eligazítást ad, hogy adott tárgykörben egyrészt a technika szint hol tart, másrészt az adott tárgykörben az általános műszaki fejlesztés milyen fő irányban halad.

A másik információ eligazítást ad arról, hogy konkrétan megnevezett cég /rendszerint a külföldi konkurrencia/ műszaki-fejlesztő tevékenysége fő irányát miben szabja meg.

A harmadik fajta információ arról ad a vállalatnak tájékoztatást, hogy az általa kifejleszteni és piacra vinni szándékolt termék, adott országokban nem ütközik-e mások megszerzett szabadalmi jogaihoz.

Az OTH ilyen jellegű információkat vállalatok, kutatóintézetek számára évente 160-200 esetben, egyedi igény alapján szolgáltat.

Példák:

VIDEOTON Fejlesztési Intézete részére

a PAL-rendszerű színes TV alapszabadalmának, a rendszert továbbfejlesztő szabadalmaknak felkutatása

MTA Automatizálási Kutató Intézet részére
Ipari robotok, programozható manipulátorok
szabadalmainak kutatása

ORION és a MOM részére

az ESZR programhoz kiíró, lyukasztó mechanizmusok,
terminálok szabadalmainak kutatása

MEDICOR részére

Öninjekciósó, pacemaker, inkubátor, ultrabolya-
lámpák, blacklight-lámpák szabadalmainak kutatása

BKM részére

Saját erőforrással rendelkező, felsővezeték nélkü-
li trollibuszok szabadalmainak kutatása

3. Információs anyagokról másolatok, fordítások szolgál-
tatása

Egyrészt a szabadalmi témafigyelő szolgálat, másrészt
a szabadalomkutató munka eredményeként feltárt szaba-
dalmi leírásokról egyre növekvő igény xerox ill. fotó
másolatok iránt.

Évente kb. 60 ezer szabadalmi leírásról kell a beérke-
zett igények alapján különböző másolatokat készíteni.
Egyre növekszik az igény a külföldi szabadalmi leírá-
sok magyar nyelvre való lefordítása iránt is.

4. Iparjogvédelmi információk irányító szervek részére

Tapasztalataink szerint az országos irányító szervek
elvétele és ritkán veszik igénybe az OTH iparjogvédelmi
információs forrásait.

Mindössze néhány esetben kérték fel az OTH-t eddig

Átfogó iparjogvédelmi tárgyú értékelés készítésére.

Igy

- átfogó értékelést készítettünk a Tudománypolitikai Bizottság részére készülő anyaghoz,
- értékelő anyagot dolgoztunk ki a gyógyszer- és növényvédőszer gyártás műszaki fejlesztési programját tárgyaló miniszteri értekezlet anyagához,
- tanulmányt dolgoztunk ki a műszaki szellemi termék forgalom növekedését gátló okokról azok megszüntetését célzó javaslatokról.

A vállalati, ágazati iparjogvédelmi munkát, a jogi szabályozók hatását vizsgáló és feltáró tanulmányainkat eljuttatjuk

- a vizsgált vállalatokhoz,
- irányító szervekhez /minisztériumok, országos hatáskörű szervek/

Elemző vizsgálataink alapján javaslatokat juttatunk el a funkcionális Tárcákhoz /pénzügy, munkaügy/ egyes közgazdasági szabályozók továbbfejlesztése érdekében.

5. Az iparjogvédelmi információs források helyszíni tanulmányozása

Az OTH Szabadalmi Tára nyilvános könyvtári jelleggel működik. A nyitvatartási idő alatt bárki, tehát a vállalat, intézmények, Tárcák szakemberei, az általuk választott témakörben tanulmányozhatják a külföldi találmányokat, azokról a helyszínen xerox /SAVIN/ kópiákat kérhetnek.

Az olvasóterem - helyhiányában - kicsi, alig 20 olvasó végezhet csak egyidőben tanulmányokat.

6. "Új Technika Szolgálat"

Az OTH minden hétfői napon d.u. 16 órától 20 óráig ingyenes tanácsadó szolgálatot tart szocialista brigádok újítani szándékozó tagjai számára a Szabadalmi Tárban nyelveket ismerő szakemberek adnak itt információt a szolgáltatott igénybevevőket érdeklő témakörökben található találmányokról.

IV.

További lehetőségek az OTH birtokában lévő iparjogvédelmi információs források felhasználásának szélesítésére

Az OTH birtokában lévő információs források felhasználása jelenleg is sokrétű ugyan, de messze nem széleskörű.

Szabadalmi témafigyelő, szabadalomkutatói szolgáltatásainkat mindössze 200-300 vállalat veszi rendszeresen, vagy esetileg igénybe.

Ez a helyzet igen távoli még attól az optimális felhasználástól, amikor sem országos, sem helyi műszaki fejlesztő munka nem kezdődik el, sem közeli /5 éves/ sem távlati országos fejlesztési koncepciókat nem dolgoznak ki a szabadalmi információs források adta dokumentumok beható tanulmányozása nélkül.

Az OTH a maga eszközeivel igyekszik fejleszteni, szélesíteni az információs forrásokból történő szolgáltatást.

Igy

- a szabadalmi támafigyelő szolgálatot a kezdeti 8 ország helyett ma már 12 ország szabadalmainak folyamatos feltárásával /bibliográfiai adatok, a találmány tárgyának magyar nyelvre történt fordításával/ biztosítjuk. Ezt a kört további országok anyagival kell a következő évek során bővíteni.
- minden lehető propaganda tevékenységet igyekszünk felhasználni, hogy az elkövetkező években elérjük; mindazok a népgazdasági szervek, amelyek műszaki-gazdasági irányítási, kutatási-fejlesztési, gyártási és piacforgalmazási tevékenységgel foglalkoznak, vegyék igénybe az iparjogvédelmi információs lehetőségeket.
- az előbbi célkitűzések megvalósulását elősegítendő, olyan jogszabály tervezetén dolgozunk, mely kötelezővé teszi majd a kutató-fejlesztő munka különböző fázisaiban, külföldi licenciák megvétele, országos fejlesztési koncepciók kidolgozása előtt, az iparjogvédelmi információs források tanulmányozását.
- a SZU hivatala ASZBA szolgálatától megszerzett és folyamatosan 27 ország találmányainak bibliográfiai adatait tartalmazó mágnesszalagoknak a KGTMTI rendelkezésére történő bocsátásával megteremtettük az országos lehetőséget a szabadalmakból gépi úton való tájékozódásnak. Ezt az új és korszerű, gyors információs lehetőséget országos méretű igények kielégítésére /tárcától függetlenül minden szocialista szervezet számára/ kell kifejleszteni. Ez a közeljövő fontos feladata.

V.

Korszerű feltételek megteremtése az iparjogvédelmi információk források hatékony felhasználásához

Az OTH a birtokában levő iparjogvédelmi információk forrásokból sokrétű, de a várható igényeket messze nem kielégítő volumenű szolgáltatást tud csak nyújtani. E munka kiszélesítéséhez mindenek előtt:

1. Biztosítani kell megfelelő helyiséget az iparjogvédelmi dokumentumok /elsősorban a 9,5 millió szabadalmi leírás/ biztonságos, korszerű tárolásához.

Jelenleg ez a felbecsülhetetlen értékű gyűjtemény /melynek évi szaporulata 350 ezer leírás/ a város különböző pontjain, 4 pincében /egy kis mennyiség a Bazilikában/ van tárolva.

Bármelyik tároló helyet vizsgáljuk is, mindegyik lényegében olyan pince, amelyekben a nyomó, lefolyó vízvezető csövek, gázvezetékek, villamos vezetékek tömege található.

Bármelyik meghibásodás felbecsülhetetlen károkat okozhat. A Münnich F. utcai pincében egy legutóbbi, lefolyó csővezeték dugulása, törése a svéd szabadalmi leírások megsemmisülését "eredményezte".

A pincék egy részében - kivéve a központi /Perczel Mór utcai/ tároló teret, csak olyan tárolásra van mód, amelyből az igénylők, főleg a helyszínen tanulmányozni szándékozók, azonnali ismereteket nem szereshetnek.

A 9,5 millió szabadalmi leírásból 3,2 milliót mikrofilmre vettünk fel. Ezekből 2,2 millióról már munka-

kópiák is készültek. Hely hiányában azonban gépi olvasásukat jól megszervezni nem lehet. Ezért nem is szívesen veszik igénybe.

A kezdetleges és lehetetlenül szűk tároló kapacitás miatt a feldolgozást, a dokumentumok gyors és korszerű kiválasztását sem lehet biztosítani.

Ilyen körülmények között, ilyen munkára vállalkozó szakképzetlen dolgozókkal a munka intenzitása sem lehet megfelelő.

2. Biztosítani kell a korszerű tárolási, feldolgozási, feltárási eszközöket

Megfelelő helyiség biztosítása után, csak annak birtokában lehet beépíteni mindazokat a korszerű eszközöket, amelyek a dokumentumokból történő kutatás gépesítésével, a dokumentumok tanulmányozásához szükséges eszközök /mikrofilm olvasók, gyors másolók stb./ biztosításával széleskörű igényeket gyorsan, hatékonyan tud kielégíteni.

VI.

Összefoglalás

A KGST tagországok által létrehozott NSZIR /Nemzetközi Információs Rendszer/ is azt a létfontosságú szükségletet bizonyítja, amely szerint megfelelő műszaki információ nélkül hatékony és racionális műszaki-fejlesztő munka, az ezzel kapcsolatos közeli, távlati koncepciók kialakítása - lehetetlen.

Ennek az információs rendszernek egyik igen fontos alrendszerét képezi az iparjogvédelmi információs rendszer. Különösen aláhuzza ennek a fontosságát, hogy a nemzetközi tőkés piacokon csak korszerű és szabadalmilag tiszta termékekkel lehet eredményesen megjelenni. Ez a piac át meg át van szöve az ott megjelenő tőkés cégek ipari jogaival. Ennek ismerete nélkül e piacon megjelenni veszélyes, nemcsak az értékesítő vállalat, de a népgazdaság egésze számára is.

Napjaink követelménye ezért olyan hazai jogi szabályozási rendszer kidolgozása és hatályba léptetése, amely - mint arról az anyagban már szóltunk - kötelezővé teszi a műszaki-fejlesztő munka minden szintjén az iparjogvédelmi információs anyagok tanulmányozását.

Ehhez azonban elengedhetetlen előfeltétel az, hogy ezek a fontos iparjogvédelmi információs anyagok olyan - erre a célra létesült - épületben kerüljenek elhelyezésre, ahol korszerű eszközök felhasználásával, gyors, széleskörű, minden igényt kielégítő iparjogvédelmi információt lehet az igénylők számára biztosítani.